

nium, et tunc desiit esse Concilium legitimum, et cassatum est ab ipso Eugenio. vii, 210, n. 25.
Concilium Constantiense tres deposuit papas, quia ignorabat quis eorum esset legitimus. vii, 210, n. 25, vide Marcellinus papa.

CONCRETUM.

Concreta, vide abstractum.
Non potest concretum prædicari de abstracto. viii, 535, n. 22.

CONCUPISCENTIA.

Concupiscentiæ amor quid. iii, 508, n. 40; 509, n. 12.
Repugnat Deo. iii, 510, n. 43, vide amor.
Concupiscentiæ amor, vide amor.
Concupiscentia est passio appetitus sensitivi respiciens rem absentem, et sic est idem cum desiderio. vi, 209, n. 1.
Concupiscentia naturalis a non naturali formaliter differt in linea appetitivi. vi, 210, n. 3.
Concupiscentiam esse infinitam quo sensu intelligi debeat. vi, 211, n. 5.
Concupiscentia naturalior est homini secundum rationem genericam considerato quam ira, secundum rationem vero specificam naturalior est ira quam concupiscentia. vi, 231, n. 2.
Concupiscentia est latens, et insidiosa; ita autem est manifesta, non insidiosa, et quare. vi, 234, n. 10, vide ira.
Concupiscentia non consentienti nec etiam virtualiter nocet. vi, 394, n. 13.

CONCUPISCIBILIS.

Concupiscibilis, vide appetitus concupiscibilis.

CONCURSUS.

Concursus divinus quomodo dat libertatem. iii, 449, n. 41.
Concursu in simultaneo generalitas, et influentia in actionem consideranda. iii, 177, n. 5.

Concursus simultaneus formaliter non est communis bonis et malis actibus in quantum mali sunt. iii, 182, n. 13.
Concursus divinus, et auxilium divinum in quo discrepent. iii, 175, n. 1.
Concursus simultaneus quomodo influit. An eum negaverit Pelagius. iii, 182, n. 14.
Decretum concursus concomitantis cum causa contingenti, non sufficit ad determinandam veritatem. ii, 535, n. 41.
Concursus negat Deus Angelo, quo cordis cognoscat secreta. iv, 833, n. 6.
Concursus Dei generalis potest a Deo postulari in oratione, dummodo habeat aliquid contingentiam, quod a Deo detur, et in commodum cedat postulantis. vi, 729, n. 49; 730, n. 20; 743, n. 19.
Concursus Dei generalis ad quæ cognoscenda, et ad quæ opera bona moralia, et ad quas tentationes vincendas sufficiat, vide gratia specialis.
Concursus Dei, seu auxilium nequit formaliter consistere in aliquo actu, seu operatione causæ creatæ. vi, 805, n. 9.
Concursus Dei ad entitatem peccati, vide Deus.

CONDENSATIO.

Condensatio quantitatis, vide quantitas.

CONDITIO.

Conditio possidentis, vide possessio.

CONFESSARIUS.

Confessarius sine notitia circumstantiarum aggravantium (etiam non mutantium speciem) non potest imponere pœnitenti medicinalem pœnam necessariam, et sic debent tales circumstantiæ confiteri. v, 881, n. 12; 885, n. 20.
Confessarius quomodo se debeat gerere cum scrupulosis. vi, 458, n. 50, vide conscientia minister scrupulosus et scrupulosa, sacramentorum.
Confessarius debet sequi opinionem probabilem pœnitentis circa peccata, relicta probabiliori. vi, 193, n. 56.
Confessarius non debet se conformari pœnitenti circa peccata, si iudicet opinionem

pœnitentis improbabilem esse. vi, 193, n. 56.
Confessarius potest absolvere pœnitentem infirmum, qui est impeditus explicare sua peccata nisi in generali, vel mediis signis, dummodo sint signa in ordine ad confessionem. vi, 193, n. 56, vide minister sacramentorum.

CONFESSIO.

Confessio circumstantiarum aggravantium in sacramento pœnitentiæ, vide circumstantia aggravans et malitia.
Confessionis integritas, vide interruptio et multiplicatio.
Confessio fidei, vide fidei confessio.
Confirmatio in bono quid. iv, 982, n. 1.
Est a gratia Dei specialissima. iv, 1004, n. 31.

CONFIRMATIO.

Confirmatio tribui potest ex dispensatione papæ, a simplici sacerdote, licet ordinaria potestate solum competat episcopis. vii, 215, n. 5.
Confirmationis character activus et passivus. Illius fidei professio ac defensio, quasi ex officio, cum nec digna et ex fide virtute, sed actus ex circumstantia malus est. ix, 359.

CONFIRMATUS.

Confirmati in gratia, vide gratia et impeccabilitas.

CONFORMITAS.

Conformitas, vel difformitas ad legem formaliter considerata ad lineam moralem pertinet, objective autem ad lineam naturæ potest pertinere. vi, 8, n. 21.
Conformitas ad legem æternam debet inveniri in omni actu morali bono. vi, 24, n. 35.
Conformitas ad voluntatem divinam debet etiam inveniri in quolibet actu morali bono. vi, 24, n. 30.

Conformitas ista debet esse ad volitum formale, id est, motivum, quo Deus omnia vult. vi, 41, n. 2.
Conformitas cum voluntate divina volente permissionem peccati mei verbi gratia, et majorem humiliationem meam propter meum peccatum quomodo sit habenda. vi, 42, n. 7.
Conformitas cum omni volito materiali Dei non debet a nobis haberi semper, et quare. vi, 44, n. 40.
Conformitas cum aliquo volito materiali a Deo cognito a nobis certo, seu per revelationem, non est a necessario tenenda a nobis, etiam per voluntatem deliberativam, nisi adsit præceptum de conformando cum tali volito. vi, 45, n. 12.
Conformitas ad volitum materiale divinæ voluntatis laudabilis est absolute, si aliquid impedimentum non interveniat. vi, 49, n. 26.
Conformitas cum damnatione propria, etiam prout revelata a Deo, non est licita. vi, 49, n. 26.
Conformitas ad volitum Dei etiam materiale datur in beatis, quia fixe adhærent voluntati Dei secundum rationem, qua Deus vult, et sic complacent etiam de damnatione, morte, et permissione peccati reproborum. vi, 52, n. 34.
Conformitas ad voluntatem divinam, ut effectivam, et influentem in ipsam voluntatem creatam an sit necessaria in nostra voluntate. vi, 54, n. 39.
Conformitas ad volitum formale prælati non est necessaria in nostra voluntate, nisi ponat prælatus præceptum justum. vi, 55, n. 40.

CONJUX:

Conjux discrete dubitans de matrimonio contracto debet reddere debitum, sed non petere. v, 151, n. 23.

CONNEXIO.

Connexiones essentielles quomodo dicuntur veritates æternæ. iii, 138, n. 19.
Connexio virtutum, vide prudentia virtus acquisita, virtus intellectualis, virtus moralis et virtus theologica.

CONSCIENTIA.

- Conscientia quid sit? vi, 106, n. 1.
 Conscientia non pertinet ad voluntatem, sed ad intellectum. vi, 107, n. 6.
 Conscientia non est habitus, sed actus, id est, iudicium, seu dictamen de agendis in particulari. vi, 107, n. 8.
 Conscientia est iudicium intellectus practici, non speculativi. vi, 108, n. 9.
 Conscientia in iudiciis consultativis consistit, ideoque potest quis de facto agere contra conscientiam. vi, 109, n. 14.
 Conscientia bona formaliter a prudentia procedit. vi, 110, n. 16.
 Conscientia nominatur aliquando syndæresis, et quare. vi, 110, n. 16.
 Conscientia semper remanet quoad principia universalialia, et aliquando remordens, et remurmurans. vi, 110, n. 16.
 Conscientia dicitur bona, vel mala non formaliter, sic enim pertineret ad voluntatem, sed regulative sicut intellectus practicus dicitur bonus, vel malus, quia regulat opera bona, vel mala. vi, 110, n. 17.
 Conscientia in dormientibus, et distractis etiam perseverat transacto actu ex determinatione virtuali relicta. vi, 111, n. 19.
 Conscientia dividitur ex parte objecti in bonam, malam, veram et falsam: ex parte modi in certam, dubiam, scrupulosam, probabilem et erroneam. vi, 112, n. 22.
 Contra conscientiam agere non est speciale peccatum præter legem, et obligationem propositam per tale dictamen. vi, 107, n. 5.
 Conscientia sequenda est conscientia certa, et probabilis practice; conscientia autem deponenda est conscientia dubia, scrupulosa, et erronea. vi, 128, n. 40.
 Conscientia deponi debet quando depositione cognoscitur digna. vi, 144, n. 2.
 Conscientia secunda est illa, quæ prudenter formatur. vi, 115, n. 36.
 Conscientia probabilis alia est probabilis speculative, alia practice. vi, 112, n. 25.
 Conscientia probabilis potest sequi, dummodo sit probabilis practice prudentialiter, et non solum speculative, licet oppositum talis conscientia probabilis, et tutius. vi, 128, n. 40, vide opinio.
 Conscientia probabilis ut formetur ex quibus principiis in moralibus tam intrinsicis, quam extrinsecis dependeat. vi, 134, n. 18, vide iudicium et probabilitas.
 Conscientia probabilis an possit formari ex revelationibus privatis. vi, 140, n. 36.

- Conscientia probabilis non debet formari a viris illiteratis ex libris quos legunt, sed consulendo viros peritos facultatis. vi, 140, n. 37.
 Conscientia dubia quomodo deponenda sit, vi, 145, n. 4, vide dubium, possessio et possidens.
 Conscientia scrupulosa quomodo deponenda. vi, 144, n. 2, vide scrupulum.
 Conscientia erronea quomodo obliget. vi, 116, n. 1.
 Conscientia erronea iudicans Deum non esse amandum, sperandum, aut credendum, non potest dari. vi, 121, n. 18.
 Conscientia erronea vincibilis non solum ligat, sed obligat negative, et positive, id est, non solum ad non operandum, sed etiam ad operandum. vi, 122, n. 20.
 Conscientia erronea obligat obligatione proveniente a lege æterna formaliter, licet non proveniente materialiter. vi, 125, n. 29.
 Et quomodo hoc intelligatur absque eo quod Deus obliget, nec etiam materialiter ad peccatum. vi, 125, n. 30.
 Conscientia erronea vincibilis potest facere perplexum subjectum, ita ut peccatum sit agere juxta illam, et peccatum agere contra illam, dum potest deponi, et non deponitur. vi, 755, n. 30.
 Conscientia erronea invincibilis excusat a peccato. vi, 126, n. 32.
 Conscientia erronea ut sit invincibilis, et excusans quid requirat. vi, 126, n. 32.
 Conscientia erronea dum non deponitur obligat etiam contra præceptum prælati superveniens, tunc enim tale præceptum non obligat. vi, 126, n. 32.
 Conscientia ministri sacramentorum, vide confessorius, minister, probabilitas et sacramentorum.
 Conscientia principis circa leges ferendas, indictionem belli, impositionem tributorum, mutationem monetæ, et successionem ad regnum, vide bellum, numisma, princeps, regnum et tributum.
 Conscientia iudicis, vide iudex.
 Conscientia advocati, vide advocatus.
 Conscientia medici, vide medicus.
 Conscientia subditi, vide dubito et prælati.
 Conscientiam erroneam non teneamur sequi ex præcepto Dei. vii, 70, n. 23.

CONSECRATIO.

- Consecratio, vide eucharistia.

CONSEQUENTIA.

- In bona consequentia potest esse antecedens omnino necessarium, et consequens secundum quid. vii, 579, n. 28.

CONSERVATIO.

- Ex gratia creationis, est conservatio rei existentis, non autem ex gratia nature ejus superaddita. iv, 605, n. 6; 607, n. 10.

CONSILIIUM.

- Consilium quomodo procedat modo resolutionis. v, 579, n. 13.
 Consilium ad secundam operationem intellectus pertinet. v, 575, n. 3.
 Consilium an possit esse de fine. v, 578, n. 12, vide finis et necessarius.
 Consilium, et deliberatio circa media sunt terminative, circa finem initiative. v, 368, n. 10.
 Consilium inquisitionem includit, et sententiam, seu iudicium. v, 574, n. 1.
 Consilium ex parte inquisitionis imperfectionem dicit, et sic non est in Deo, bene tamen ex parte, qua dicit sententiam de re faciendam. v, 574, n. 1.
 Consilium in ordine ad electionem quomodo se habeat. v, 575, n. 2.
 Consilium ex ea parte, qua dicit inquisitionem non est necessarium in rebus minimis. v, 575, n. 2.
 Consilium virginitatis, et paupertatis voluntariæ, vide paupertas et virginitas.
 Consilium donum correspondet prudentiæ. vi, 675, n. 1; 662, n. 20.
 Consilium hoc distinguitur formaliter a fide. vi, 659, n. 13.
 Et explicatur ratio formalis, cui innititur in dirigendo ea quæ agenda sunt ex affectu, et experientia interna divinatorum. vi, 657, n. 7.
 Consilium hoc innititur spei divinæ. vi, 658, n. 10.
 Et etiam innititur donis intellectus, sapientiæ et scientiæ. vi, 659, n. 13.
 Consilium hoc quomodo distinguitur a prudentia infusa ne propter illam superfluum sit. vi, 659, n. 14; 660, n. 15.
 Consilium hoc extenditur ad regulanda omnia illa agibilia, quæ per dona appetitivæ partis agenda sunt, scilicet per fortitudi-

THEOLOGIA X.

- nem, pietatem et timorem. vi, 661, n. 16.
 Consilium hoc, quæ, et quot operetur explicatur ex D. Gregorio. vi, 661, n. 17.
 Consilium hoc aliquando movet ad confundendum alios, ut recte res agatur. vi, 662, n. 20; 664, n. 23.
 Consilium hoc simpliciter est inferius dono scientiæ: secundum quid autem, et ex parte materiæ præfertur ei. vi, 503, n. 45.
 Recte consiliare non est consilium cum modo superveniente ipsi ab habitu, sed actus cum habitudine ad objectum modificatum. vii, 728, n. 11.
 Consilia evangelica sunt proprie materia voti, vide votum.
 Non est consilium evangelicum etiam homini fragili, qui utitur libidine, ducere uxorem. vii, 851, n. 8.
 Est tamen consilium salutare secundum regulas prudentiæ, permissum ab evangelio, et a D. Paulo. vii, 831, n. 8.

CONSTANTINUS.

- Constantinus, vide imperator.

CONSUBSTANTIALITAS.

- Unitas naturæ, et consubstantialitas in divinis probatur contra Arianos. iv, 25, n. 12; 89, n. 34; 120, n. 1; 129, n. 17; 132, n. 20; 133, n. 23.
 Eam primis negarunt Platonicus inter ethnicos, et Alogi, alique, ut Arius, et Origenistæ inter Christianos. iv, 5, n. 5.
 Consubstantialitas Spiritus sancti cum Patre et Filio. Voluntas divina, ut divina, non habet quod processio amoris sit substantialis, vel consubstantialis suo principio formalis, sed solum suo principio activo, seu operativo, videlicet ex eo quod actus ille immanens est, et sit processio secundum actum immanentem in tali principio quod non est capax accidentis, nec alterius substantiæ. iv, 138, n. 28.

CONSULO.

- Consulere minus malum, etiam culpam, quando et quomodo liceat. v, 579, n. 15.

CONTEMPTUS:

Angeli mali contemptus circa bona supernaturalia, videlicet circa gratiam, et gloriam, vide abusus, beatitudo et beneficio Dei abuti.

CONTENTIO.

Contentio orta inter Francos et Hispanos de die celebrationis paschalis, quæ controversia illustri miraculo fuit soluta. vii, 966, n. 15.

CONTINENTIA.

Hic continentia sumitur pro inclusione. Continentia alterius triplex est, alia formalis, alia eminentialis, alia virtualis. i, 645, n. 3.

Continentia est virtus subjectata in voluntate ut resistat voluntas passionibus insurgentibus. Estque pars potentialis temperantiæ; sicut etiam humilitas. vi, 428, n. 44; 428, n. 44, vide temperantia.

Continentia est dispositio ad temperandas passiones, et sic præcedere potest temperantiam, non autem ut virtus perfecta, et firma. vi, 707, n. 24.

Continentia non fuit in Christo. viii, 210, n. 1.

CONTINEO.

Continere formaliter est continere aliquid sub ea forma, sub qua nata est existere in se, sicut sol et ignis continent lucem. i, 645, n. 3.

Continere eminenter est continere aliquid sub ratione superiori excedente eam ut est in se, sicut sol continet calorem sub excellentiori forma quam est in igne, scilicet in forma cœlesti. i, 645, n. 3.

Contineri eminenter contingit dupliciter, vel eminenter formaliter, vel eminenter virtualiter, et quomodo. i, 645, n. 3.

Contineri tantum virtualiter, est contineri in virtute causæ sibi æqualis, aut inferioris, ut in causa instrumentali, in dispositione ad formam, in semine, etc. i, 644, n. 3.

Nulla creatura potest continere eminenter aliam neque formaliter, neque virtualiter,

quantum ad omnes perfectiones quæ inveniuntur in tali creatura. i, 652, n. 20.

Deus potest ratione suæ infinitatis continere eminenter virtualiter omnes perfectiones creaturarum quoad perfectiones pure creatas. i, 652, n. 20.

Continens habet passiones insurgentes, sed resistit illis, temperatus autem non habet insurgentes passiones. v, 863, n. 82, vide incontinens et intemperatus.

CONTINGENS.

Contingentium futurorum cognitio, vide scientia Dei. In contradictoriis de contingenti, veritas est in altero extremo, et falsitas in altero, sed non determinate in isto potius quam in illo, sed in uno tantum disjunctim. ii, 541, n. 4.

CONTINUATIO.

Continuatio actus boni vel mali per unam horam verbi gratia, non facit malitiam, vel bonitatem infinitam, nisi tantum in potentia. v, 876, n. 37, vide duratio et instans.

Continuatio actus fit vel ex electione ipsius continuationis, vel sine eo quod præcedat electio in exercitio continuando actum. vii, 446, n. 17.

Continuatio actus ex electione, ita est perfecte meritoria, quod non æquivalet ei multiplicatio actum interruptorum in eadem duratione. vii, 447, n. 18.

Continuatio actus aliquando est ita magna, quod excedit in valore primam productionem, aliquando ita parva quod excedatur. vii, 447, n. 20.

Continuatio beatitudinis non potest esse objectum spei theologicæ, nec enim est ardua neque futura illis. vii, 359, n. 4.

CONTRACTUS.

Contractus ex timore gravi facti licet ex jure naturali poterant esse validi, non tamen sunt validi ex jure positivo, et quare. v, 441, n. 35.

Et qui sint isti contractus irriti facti a jure positivo, scilicet matrimonium, promissio vel solutio dotis, jurisdictio data vel

propagata, electio prælati, auctoritas tutorum, absolutio ab excommunicatione, testimonium testium testamentorum, votum solemne. v, 441, n. 37, vide juramentum et votum.

CONTRADICTORIUS.

Contradictoria duo de eadem re in multis materiis, solvuntur in divinis. iii, 340, n. 40.

Non absolute de Deo dicuntur. iii, 341, n. 41.

Duo contradictoria non possunt dare eadem esse simul verificari. iv, 52, n. 28.

An verificentur de eadem re simul, et semel in divinis. iv, 52, n. 28; 54, n. 29.

Hoc axioma male intellectum, Gilbertum aliosque populit in errores. iv, 183, n. 20.

Quomodo beatus videat in Deo non esse contradictoria, quæ viatores esse contradictoria putant. iv, 185, n. 25.

CONTRARIETAS.

Fundantia contrarietatem non possunt consistere in relatione. v, 687, n. 22.

CONTRARIUS.

Contrarium contrarietate mediata duplex est. v, 268, n. 60.

Contraria naturalia, moralia, artificialia, et respectiva quomodo differant inter se. v, 730, n. 14.

Contraria sunt circa idem ex imperfectione subjecti. viii, 564, n. 15.

CONTRITIO.

Contritio de peccatis nequit habere sine gratia speciali cum includat dilectionem Dei super omnia. vi, 753, n. 20, vide castitas, dilectio, gratia specialis, martyrium, perseverantia et tentatio.

Contritio quo sensu dicatur a D. Thoma. quod est a libero arbitrio, et a Deo quoad suam substantiam. vi, 767, n. 22.

Contritio perfecta est vera, et propria dispositio ad justificationem. vi, 887, n. 12.

Contritio, et dilectio Dei perfecta in quan-

tum sint dispositiones indigent favore superaddito, et misericordia Dei, ut homo justificetur. vi, 888, n. 16.

Contritio ut dispositio ultima non est elicitive a gratia habituali, sed ab auxilio; formatur autem a gratia. vi, 869, n. 12.

Contritio nullo modo formatur a gratia, et charitate tamquam a forma intrinseca. vi, 871, n. 17.

Contritio non dimanat tamquam propria passio a gratia, sed elicitor tamquam operatio. vi, 894, n. 21.

Contritio est meritoria gloriæ, non tamen gratiæ a qua formatur. vi, 894, n. 22.

Contritio informis nunquam datur. vi, 895, n. 25.

Contritio est dispositio ad justificationem, non forma justificans. vi, 869, n. 11.

Contritio convertit hominem ad Deum formaliter affective, non effective et radicaliter. vi, 871, n. 16.

Contritio præparat, et impetrat nobis justificationem. vi, 872, n. 20.

Contritio tollit rationem voluntarii ex parte affectus, sed non ex parte omnis effectus culpæ. vi, 880, n. 23.

Contritionis actus expellit peccatum, et justificat dispositive et causaliter, non formaliter. vi, 872, n. 20.

Contritionis actus non potest nec de facto, nec de possibili esse forma justificans. vi, 869, n. 11.

Contritionis actus non potest formaliter tollere totum quod relinquitur ex peccato. vi, 871, n. 14.

Contritionis actus ratione satisfactionis non habet tantum de recompensa, quantum actus peccati de injuria. vi, 872, n. 18.

Non potest esse forma justificans. viii, 34, n. 6.

Contritio non est dispositio necessaria, quæ posita necessario ponitur gratia. viii, 34, n. 6.

Non destruit habitualement, et permanentem maculam peccati. viii, 35, n. 8.

Non opponitur moralitati offensæ. viii, 35, n. 8.

Non est ipsa condonatio Dei. viii, 35, n. 8.

Si contritio esset forma justificans, jam superflueret gratia. viii, 35, n. 9.

Per contritionem non diligit hominem, ut gratum sibi ex parte personæ, sed ex parte actus: ipsa posita, relinquitur homo habitualiter aversus a Deo. viii, 36, n. 10.

Infusio gratiæ habitualis est omnino gratuita, etiam posita contritione. viii, 36, n. 11.